

Oglas, pripisana itd. svakoga i računaju se na temelju običajnog cjenika ili po dogovoru.

Novce predbrojku, oglašivač šalje se naputnicom ili poštom na pošt. st. Beču na administraciju lista u Pulu.

U slučaju valja točno naznačiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne prima, lista to javi odgovarajućem izvornom primcu, za koji se plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Jekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu malo stvari, a nesloga svo poljvari». Narodna poslovice.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nipošto i ne šalju, nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarinom stopa 10 K u obće, a godišnja 3 K za seljake, a godišnja 10 K za seljake, odnosno K 2-50 c. pol godine.

Ivan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koji u Puli toli izvan lista.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulla br. 1. kamo se može se nasloviti svaki dopis i predplata».

Političko Društvo za Hrvate i Slovence u Istri.

POZIV

na XII. red. god. skupštinu koja će se održavati četvrtak, dne 5. marča ove godine u 9 sati u jutro u Pazinu, u velikoj dvorani »Narodnoga Doma« sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvješće odbora.
2. Izbor članova u društveno vijeće.
3. Slučajnosti.

Isti dan, u istoj dvorani, na jedan sat popodno, držati će se sastanak društvenoga vijeća, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvješće odbora.
2. Izbor novoga odbora.
3. Slučajnosti.

Ne dodje li dovoljan broj članova na uređeni sat, tada će se održati glavna skupština u 10 sati prije podne a sastanak društvenoga vijeća na dva sata popodne, bez obzira na broj prisutnih.

Za društveni odbor
Dr. Dinko Trinajstić
Predsjednik.

Časti svoj jezik!

U »Našoj Slogi« i drugim novinama te na svim skupštinama upućivalo se i upućuje ljudje našega čuda, da se ponose i čiče svojim hrvatskim govorom, jer će tako jedino častiti sami sebe i jezik, kojim ih je mati usvojila i naučila govoriti.

Po jeziku, kojim govorit, po jeziku, kojim usgajaj svoju djecu, po jeziku, kojim običi u kući sa ženom i djecom, na ulici i sastancima sa prijateljima, prijateljicama, susjedima i susjedama, upoznat će te pravo drugi, častit će te pravi ljudi i poštena žene te reći: eto ovi su pravi i čestiti ljudi, koji se ne strame svog materinskog jezika, eto poštenih narodnjaka, koji štaju i časte svoj rođ i čiče se najvećim darom, što ga Bog dao ljudima, materinskim jezikom, govorom svoje krvi, svoga hrvatskoga roda. Tad je to i Bogu pravo i dragu jer nam je baš zato dao dar govora, narodni jezik, da se snjime sruda i svagdje služimo, a ne da ga zalajujemo i zabacujemo ili što je n. j. gore da svoj narodni materinski jezik zasramujemo.

Pravom narodnjaku još više služi na čast i poštenje, još veća mu je dika i ponos, kad sa svojom dječicom govori lepim našim hrvatskim jezikom, kad djecu uči, da ljube materinsku rječ i svagdje govore i slave jezik oca i majke, čime će takva djeca pokazati dobar odgoj, poštovanje i poslušnost roditeljima, koji su svu svoju ljubav dali svojoj djeci dok su ih tako čestito usgajih

i pridigli. Da pak roditelji postignu te im djeca ljubaviju i odanom poslušnošću uzvrate tu veliku i neizmjerenu ljubav, treba da djeci dadu prvi, koji je glavni, odgoj u materinskom jeziku, u govoru vlastitoga naroda, u sladoj rječi svojih otaca i dje-dova.

Događa se na žalost i sramotu našega naroda ne često nego redovito i uvijek, da ona djeca, koju roditelji odgoje u tuđem jeziku, ne samo odpadnu od svoga rođnoga, a to je najgore i najeremotnije što se pomisliti može, izgube svako postovanje prema svojim roditeljima, kojih se ne samo stide i izbjegavaju, nego im se rugaju i sramote svagdje javno i otvoreno. Takva djeca krivnjom vlastitih roditelja postanu pravi jadnici i bezkućnici, te kad dodju u odraslu dobu, dobu spoznaje i osvjetljenja, u borbu života, upoznav nehai i griješni nemar, krivnju svojih roditelja, izgubljeni u tuđem svijetu i silom priklopljeni tuđem narodu, proklinju vlastite roditelje, krv svoje krvi, što su radi grieha oca i majke prozvali i žigom odroda za sve vjeke označeni na svakom koraku svog života, nazivani izdajcima rođnoga svoga! Šćavo, rob, sluga, hljapac, to su rječ, koje im priliva svaki najgori bilanga i propalica tuđega rođnoga. Samo ove grozne posljedice svoje djeca imati bi imati pred očima oni roditelji, koji sa svojom dječicom govore tuđim jezikom i u tuđe škole šalju svoje pomladak.

Pa ne samo to. Mi otvoreno kašemo, a i svaki pravi i pošten čovjek kašati će, da roditelji, koji ne govore sa svojom djecom u svom narodnom, materinskom jeziku i ne šalju svoju djecu u narodne škole, ti roditelji nemaju ni malo ljubavi prema svojoj djeci, nemaju ni duše ni srca, ni čuvstva da im djeca postanu plemenita i dobra a kad odrastu i podju u borbu života truhom sa krubom postanu čestiti i vrijedni građani u tuđem svijetu i u svom vlastitom narodu. To su najveći i najječi griehi, koje nose i čute takva djeca, a jedino krivnjom nemarnih i bezdušnih roditelja.

Ove redke napisali smo da polaknemo naše ljude osobito u Puli na razmišljanje, kakovu krivicu čine svojoj djeci oni roditelji, koji tuđinskim odgojem prouzrokuju svojoj krvi sve one posljedice što smo ih gore istaknuli. Isprika onih ili umirenje savjesti, koji u kući govore s djecom talijanski, a kamnje upuću istu u hrvatsku školu, ili onih, koji tobože umire narodnu svijest, da u kući govore hrvatski a djecu upišu u talijansku ili njemačku školu, veliki je ne samo narodni grieh, nego počinju na vlastitoj djeci narodno ubojstvo, tim groznije, što se počinje na njeznom, neodgovornom stvoru, na biću kojem treba da pravi i došni roditelji posvete svu svoju očinsku i materinsku ljubav i njegu. A ta ljubav i njega je najsvetija, prirodna i bržno čuvana dodar kod nerazumnih i najdivnijih životinja.

Nije dosta, kad se čuje od mnogih i mnogih ljudi našega rođnoga jezika koji sebe radi tu ljeg odgoja svoje djece, ispričavaju:

zna, zna, razumi sve po našu (a u istinu nezna ni rječ) a čemo ga staviti u hrvatsku školu; nije dosta da ga škola mora naučiti materinski jezik; uzgoj u kući, od roditelja, nadopunjuje škola, a uzgoj u školi mora nadopuniti dom t. j. roditelji, u kući i vani!

Po tome dakle naš slavenski narod osobito u Puli, radi kojeg ponajviše i napisamo ova razmatranja, treba da u kući usgaja djecu u materinskom jeziku, a kad odrastu za školu, da svoju djecu upišu u narodnu školu a ne u tuđu, talijansku ili njemačku, jer iz tuđih škola osobito početnih, slavenska djeca nikad neće izći pravi ljudi, poštenji rođoljublji, čestiti sinovi ni oduševljeni ljubitelji svoje domovine, ni rođni jezik. A što takvih mnogo ne imamo, krive su jedino tuđinske škole, u kojima se odgojilo mnogo naših sada izgubljenih sinova; rođ naš dobro je u njima izim neprijatelja samo mlitavaca i pu-zavaca, koji su nam pred tuđim narodima samo na sramotu, jer tuđinci te jadnike samo izrabljuju da čim više sunarodnjaka privabe u vrtlog slušništva koje nije ništa gore od narodnog odpađništva.

Sa svime ovime još nismo dosta prikazali strahotu i veliku štetu, što ju nanosi tuđinski odgoj djece samim roditeljima, hrvatskom rodu i jeziku. Ako ovaj mali prikaz gane srca i otvori oči neuvjesticima i neukim, tada će našem hrvatskom rodu zasjati bolji dan i tada će se svuda čuti naša domaća rječ, što će se postići samo time, kada budu naši ljudi usgajali svoju djecu u kući i vani materinskim jezikom i za školu sposobnu djecu upisivali u hrvatske škole. Tako će se naš rođ očitati i učvrstiti, te će se dieliti i ponositi svojim milim materinskim jezikom, na čast svega hrvatskoga i slavenskoga rođnoga.

U računanju, poštivanju i njegovanju svoje narodne riječi nema pregovaranja, nego: tuđe poštuju a svojim se dieli!

Pogled po Primorju Puljsko-Rodnjski kot.

Ples za hrvatske škole u Puli.
U nedjelju dne 1. februara t. g. održavao se u Puli običajni kao svake godine ples za hrvatske škole u Puli. Ako su prošlih godina ti plesovi ispaljaj sjajno, to je ovaj od ove godine nadkrillio sve dosadašnje toli svojim sjajem i mnogobrojnim posjetom koji materijalnim uspjehom. Sve prostorije Narodnog Doma vrville su od mnogobrojnog svijeta, a plesna dvorana bila je te večeri pretijena sa onoliko broj plesaca i plesalica. Drugi četvrtku, poslije ponoći, plesalo je do 80 parova, a skoro toliko moralo je sa strane zaliti što dvorana nije veća. Cielu večer pak vladao je plesom najljepši sklad i mir, i svakomu je odjevalo a lica veselje i zadovoljstvo radujući se što toliko srdaca vruće bije za prosjehe naše materinske rječi, koju šire i gaje naše hrvatske škole u Puli. I tako to porajalo sve 5 sati u jutro, do završetka plesa.

Točan materijalni uspjeh plesa ne možemo već danas izkazati, jer se imaju namiriti rasni računi i likvidirati rasni prinosi, ali ipak iz približnog računanja oštat će iz tog plesa za naše hrvatske škole blizu 2500 kruna čistoga. Sjašan, neočekivan uspjeh!

Da je takav uspjeh ima se u prvom redu zahvaliti marljivom kombinovanom odboru naših vevriednih gospodja i gospodjica i omladinaca pod predsjedništvom neumornog pregovoca dr. Rudolfa Pederina. Osobito pak ide svaka posebna pohvala slavom nastojanju rođoljubnih gospodjica, radju kojima se isticalo osobito učiteljice naših škola i kćerke našega starine dr. Laginja, koje su poctvorno i ustrajno trile i najnesnatnije stvari same da što više utrže u korist hrvatskih škola. Hvala svima tima i onima, koji su budi kako doprineli tomu krasnom uspjehu, koji cilomu našem rodu služi samo na čast. Za tu prigodu izdao je odbor vrlo lepo uređeni list »Hrvatska Misao« sa poštenim i rođoljubnim člancima o njegovanju materinske rječi i osvjetljenju narodne svijesti iz prave naših priznatih književnika i pjesnika Cara-Emina i Katalinica-Jeretova, dr. Zuccona, dr. Pederina i drugih. I taj krasan list pridonio je svoju lepom uspjehu plesa, a još ljepšemu će tek pridonieti, kad naš narod pomno pročita i dobro upamti one lijepe pouke i svagdje buće ovršivao iste. Bez velike buke i sajmilne reklame, skladno i dostojno ovršilo se ovo naše narodno veselje u radost i ponos svih rođoljubnih srdaca i Bože daj, učestala nam takova narodna slavija!

Predavanje prof. Šilovića.
Na Svjeticu dne 2. t. mj. držao je u dvorani Narodnog Doma sveučilišni profesor iz Zagreba dr. Josip Šilović predavanje »Pijanstvo i zločin« t. j. djeca pijanstva na razna zločina, koja čovjek počini u pijanom stanju. Proizrana dvorana Narodnog Doma bila je puna pucrata našega naroda svih stajeta, tako da je većenog predavača slušalo preko 1000 naroda. Predavanje je učeni profesor započeo u 4, a po p., i kroz čeli sat raznim primjerima i statističkim podatcima kaznjnika u velikim hrvatskim kaznonama Lepoglavi i Mitrovici prikazao pogubne posljedice pijanstva, koje je većinu tih kaznjnika navelo na zločin i dovelo u kasalonu na okajanje.

U nabrojaju primjera i statističkih podataka o zločinima, koje je prouzročilo pijanstvo, bavio se predavač većinom hrvatskim narodom i iznio da od svih počinjenih zločina odpada 45 do 53 od stolne prouzročenihi usljed pijanstva a u Hrvatskoj 56. Uz to je predavač naveo takoder po statističkim podatcima, da je najviše zločina prouzročenihi usljed pijanstva počinjeno najviše u nedjelju 23 od sto, onda subota, pak ponedjeljak itd. zvesta manje u druge dane tjedna, a glede zvesta počinjenih zločina 86 od sto dogodit se u krčmi. Uz to je predavač iznio na koncu strahovite posljedice pijanstva za dom i ljelo čovjeka, te porod i porasnim sta-

lističkim podatcima prikazao ludilo, koje u preko 60 od sto slučajeva nastaje usljed uzivanja alkohola, pijanstva, te krležjavost djece duševnu i tjelesnu dok napokon u četvrtom koljenu rod pijanice sasma ne izumre. Zgodno je također istaknuo učeni profesor kako se moramo čuvati najvećeg neprijatelja ljudskog roda, alkohola, već radi vlastitog poroda, tim više pak mi u ovim stranama, na granicama našeg hrvatskog roda, da nam porod bude zdrav i jak, da se ovdje, gdje dolazimo u dodir sa stranim narodom, umognemo to jače i uspješnije oduprijeti pogibelji prevlade i propasti u borbi s tuđim narodom, s kojim na narodnostoj granici dolazimo danomice u sukob.

Predavanje je obćenitvo slušalo i pratilo obćenitim zanimanjem i bez ikakvog umora, jer je predavač svojim zvonkim i razgovornim i pučkim načinom govora i krasnim jezikom znao slušatelje sve do konca uzdržati pomnijive i pozorne. Kad je predavač svrlio zahvalno ga je obćenitvo toplo i srdačno pozdravilo burnim pjeskanjem i živio-klici.

Na večer priredile ovdješnji Hrvati u počast prof. Šiloviću banket, kojemu prisustvovala liepi broj naše inteligencije. Predavač pozdravio je g. dr. Laginja toplim riječima kao slavnog hrvatskog učenjaka, prisustvo i isvan domovine, na što je prof. Šilović odzdravio veselo se što se nalazi u društvu tolike hrvatske gospode u gradu Puli.

Za ovo liepo predavanje imamo zahvaliti „Narodnoj Radničkoj Organizaciji“ u Puli na lijku samoljub odzdravo se pripravio prof. Šilović. Čujemo da će nam N. R. O. prikrbiti još vite ovakvih predavanja; samo napried!

Is arzenala e. i k. ratne mornarice. Upliv taljanske kamora sile i do arzenala. Ne datiraju tak od jučer tuđe na taj upliv; počto ove ne prestaju počet će mo da ih isanuzano.

Risponenti su toga upliva brojni taljanski majstori koji zlorabeć svoj položaj grozno gnjeve naše radnike zapostavljaju ih pred taljanskim. A to oni znadu tako oprezno uvesti da prelazi neopeteno pred njihovim starješinama.

U podkriepjenje naše tvrdnje navodimo ovaj ehstanski dokaz: Prigodom porinca rat. broda Nj. V. „Kamaleoni“ bile su medju radnika razdijeljene 48 nagrade u različitim iznosima koji su se krećali oko 10 K — Akopom su radnici koji su kod dijeljenja te nagrade u obzir dolazili, većim dijelom Hrvati ipak je samo jedan od svih nagradu dobio dotim su preostale 48 nagrade razdijeljene medju taljanskim radnicima, a da naprevice bude veća nagrada su dobili i taljanski djeca i ljudi (jer djeca nijesu mogli doći u obzir) dotim su naši radnici koji su u arzenalnoj službi ostali ostali praznih ruku.

Ovaj konkretni slučaj iznominimo ovaj put upiruć u nj pritom s pricom na potra-ne faktore da se taljanim nepripravama već pripom na kraj stane jer naši ljudi neće da budu vite bespravna raja svakom nepostavljena.

Većli ples Dalmatinskog skupa. Društvo „Dalmatinski skup“ u kojem se kape svjetlji i rodoljubni Dalmatinci nastanjeni u Pak, priredjuje i ove godine svoj dvadeseti većli ples dne 21. februara t. g. u vjebnoj dvorani Narodnog Doma u 8^{1/2} sati večer. Glazbeni članovi K 1 —, obitelj Stanora K 2 —; orkestar, gospode K 3 —, gospode K 1 —, obitelj 6 brava.

Abd koji od naših d. morodana nebi primio pošta na taj ples rida se obrati na gg. Dugonja u v. Marinku, Jovančević, Hvalić, Anđrija i Anđrija Anđrić, izvješćuju na rivi.

Pisari „Dalmatinskog skupa“ stana su nam u zgodnoj upomeni, jer je stajalo

da će i ovogodišnji udovoljiti našim očekivanju u eleganciji, ljepoti i skladnosti, a hrvatske crvenkape resiti će glave naših krasotica, koje daju posebno obilježje plesovima „Dalmatinskog Skupa“ u Puli. Zato u subotu svi na ples „Dalmatinskog Skupa“.

Našim predplatnicima Radi dugotrajnog štrajka slagara i sveg tiskarskog osoblja, koji je zavladao u dohira dvie trećine tiskara u Austriji, naš list ne može ni danas još izći u redovitoj veličini.

Izdajemo ovo danas prvi broj u ovoj godini, ali u manjem obliku pomogavši si nekako uredništvo samo i pomoću početnika-naučnika, da tako nekako doskoko čimo velikoj potrebi, što ju čuti naš rod u Istri s neislaznja svog glasila. Izlaziti ovako danas moramo na žalost objaviti, da naš izlazak i u ovakvom obliku neće moć biti redovit, jer početnici-naučnici ne mogu u jedan tjedan složiti ni toliko gradiva što ga iziskuje list i u ovom skraćenom obliku. Radi toga molimo na se vrlo cijenjene predplatnike da uvrate ovaj naš tešak položaj i potpore dok se ne srede prilike između slagara i tiskara, tada će uredništvo i uprava svakako predplatnicima nadoknaditi prilozima te kom godine sve izostale brojeve.

Naše vrlo cijenj. dopisnike pak molimo, da za sada svoje nastavke ograniče lih na zgoljne činjenice i sasma kratko, jer inače dok budemo izlazili u ovako smanjenom obliku nebiemo mogli radi odmjerenog prostora uvrstiti veće dopise.

Pozdravljajući sve u ovoj godini molimo je, da nam i nadalje uzdrže svoju naklonost i pruže podršku u ovoj našoj teškoj borbi za slobodu i prava hrvatskog i slovenskog roda u Istri.

Narodni Davori. Dalmatinski Skup kod svoje glavne skupštine sabrao je u korist Društva K 15.30. Zivili.

Razne primorske pjesni

Odlikovanje zastup. Mandića. Hrvatsko društvo „Stromajer“ u Trstu imenovalo je svog zaslužnog predsjednika narod. zastupnika prof. Matka Mandića svojim prvim počasnim članom za neumorne zaluge oko promicanja društvenih vrha i za njegov veliki i nesahćeni dugogodišnji rad na narodnom polju. Zastup. Mandić može bit ponosan na tom odlikovanju, mnogo većem od svih drugih kolejanama i kriterima, jer sličeno ne puzanjem i ulaganjem te metelarenjem e narodnim pravima, već iskrenim pregurćem i rodoljubnim radom za prava naroda. Takva odlikovanja najbolja su nagrada za rodoljubna djela. Zivio nam slavina zastupnik Mandić!

Zastupnik prof. Vjek. Špičić u ime dobre ruke dao je početkom godine 1914. zahvala za srdačne pripravnice e. hr. obiteljičke škole u Kaslu 50 (predstav) knova. Dobrotoru usrdičnja hvala.

Raspust istarskog sabora. Čaršnim potpisom od 30. procl. naj raspušta je vlada istarski zemaljski sabor. Po tome Istra nema više svoj zemaljski sabor. Izbori za novi sabor, tako se tuje, stvarati će se još u prvoj polovici ove godine. Kao raslog raspusta navodja se vlogodnjače odjeljenja e sabora, jer Ta škola ne bijedala našem narodu dostojiti niti najpravednija prava, ponajviše onaj, da ne bijedala priznati nikakvo pravo našem jeziku u saboru i u zemaljskim sredinama. Rasput je bio bitni potkraj, jer je u ovoj godini izvršavao raspust za stupnicima. Neke stvari navodja se na raslog raspusta i to, da se vlada nada od budućih sabora takav sastav sabora te bude raspušten predim upredom između obiju raspustitelja. Na se su sasmo odobrovali, jer uštraju Taljani, to te danas izj-

vljamo najsvječanija, da iz tog bratna neće biti pogace sve dolle, dok se i našem hrvatskom i slovenskom narodu u Istri ne priznade i zajamci podpunu paritet s taljanskim narodom Istra u svim granama zemaljske uprave.

Na to pak osvrnut ćemo se obširnije u jednom od narednih brojeva čim se srede prilike u našoj tiskari, nastale usljed krznanja slagara.

Carevinsko vleće odgođeno.

Za vrijeme što naš list nije izlazilo u smo mogli donasiti izvješćaje u radu u carevinskom vleću. Uza sve zasjedanje uradilo se u carev. vleću jako malo, jer je taj rad sprečavala obstrukcija u početku Rusina a pod konac prošlog mjeseca Čeha. Obstrukcija Čeha činila se vladi vrlo opasnom, jer nebi bila mogla u pravu vrijeme proturati u parlamentu privremeni proračun, pak je dala radi toga parlamentat odgoditi. To je vlada učinila carskim patentom od 30. prošlog wj., kad je predsjednik najvio zastupnicima u sjednici od istoga dana da će za novu sjednicu obavijestiti zastupnike prizmenim prutem. Vla da je pak privremeni proračun stavila u kriepest glasoviliu § 14, tim najkomodnijim utocištem austrijskih vlada, i tako se u Austriji ponajviše vlada § 14, stvorenim navlaž zato da se provadja „ustav“ mimo svih ustavnih zakona i zastupnika naroda.

Nastanak naših zastupnika. Povodom raspusta istarskog sabora sastali su se dne 18. t. mj. u Trstu bivši hrvatski i slovenski zastupnici istoga, da viečaju o položaju, koji je usljed toga nastao. Sastanku je predsjedao dr. M. Laginja, te je prihvaćeno više važnih zaključaka, koji su radi takuće ne mogu priobćiti javnosti.

Mestovi na rielu Kašl. Zem. odbor za Istru javlja: (Radi troš nosi drvenih mostova na rielu Rađi (cesta Labun-Barban) bilo je potrebno ograničiti na tim mostovima prolaz najvećim teretom 2 tonelate. Ovo ograničenje, označeno na naročitim pločama stavljenim na mostovima, trajal će dolle, dok se ne sagradi novi željezni most, za koji se vode pregovori se e. k. vladom.

Javna zahvala. Zmlnj 30. XII. 1913. Ugodna nam je dužnost, da se najtoplije zahvalimo u ime svoje i sa strane škol. mladeži svim onima, koji su nam bilo na koji način prikočili u pomoć te smo mogli da priredimo božićnicu za škol. djecu.

Osobilo nas jako blagodarnost veže prema g. opć. savjetniku Matu Peteh njegovoj obitelji, koji su nam dali u svamru na ruku, prema mjesnoj Posujilnici, koja nam je uskupila besplatno svoje prokurije u mlino te preina sljedetoj gospodi, koja su nas nerčano poduprli.

Darovali su: Sl. općina glavarstvo 21-87 K, Posujilnica 20 K, vleć. g. tupnik Filipčić 20 K.

vleucl. g. dr Zigon 20 K; g. Peteh Mate 5 kg sliatka, vleć. g. Krapelan Sebasta 4 K, stovane obitelji: Maurović 10 K, Sušić 5 K, Staner 5 K, Kinkela 5 K; gdjica Legović 5 K, gg. c. k. oružnici 3 K. Učiteljski zbor.

Traži se sluga za našu tiskaru. Nastup odmah. Prednost imadu oni, koji su već radili u kojoj tiskari. Nadalje se traži i jedna djevojka za stroj. Prednost imadu one, koje su već radile na stroju. Nastup odmah.

Poziv.

na red. g. glavnu skupštinu „Posujilnice u Lanišću, r. z. n. neog. j.“ koja će se obdržavati u nedjelju dne 16. marca 1914. u 1^{1/2} sata po podne u društvenim prostorijama u Lanišću.

- Dnevni red:
1. Izvješće upravnog odbora.
  2. Izvješće nadzornog odbora.
  3. Odobrenje računskog zaključka za godinu 1913.
  4. Izbor jednog člana nadzornog odbora.
  5. Slučajni predlozi.
- Ako ne bude u oprvdjeljeno vrijeme prisutan dovoljan broj zadrugara, držat će se na „podlozi“ § 39. društvenih pravila po sata kasnije na istom mjestu i s istim dnevnim redom druga glavna skupština, koja će zaključivati bez obzira na broj prisutnih zadrugara.

Odbor.

Br. 155

Oglas natječaja!

Na temelju zaključka općinskog odbora od 7. januara 1914. i na temelju organičkog pravilnika i službene pragmatike za namjeteučke ove općine otvara se natječaj za popunjenje mjesta pisarnika kod ove općine. Sa istim mjesto sklopana je godišnja plaća od 1200.-kr. i 3 kvinkvenija 4 60.-kr. te pravo na svojedobno mirovinu u smislu pokrajinskog zakona od 12. VIII. 1907. br. 42.

- Natjecatelji moraju dokazati:
- a) da su austrijski podanici,
  - b) da su stari barem 20 godina,
  - c) da imadu sva građanska prava,
  - d) da su fizično zdravi!
  - e) da su neporočna glasa i ponašanja.
- Osim općenitih kvalifikacija moraju dokazati, da su dobriim uspjehom svršili pučku školu te da su sa istim uspjehom prakticirali barem 3 godine u jednom općinskom uredu, ili odvjetnika odnosno da dokažu opću izobrazbu i sposobnost.

Molbe treba predložiti nvyne glavarstvu do 20. februara t. g.

GLAVARSTVO OPĆINE BUZET, 9. januara 1914. Načelnik: RASPOLIČ v. r.

ZAHVALA.

Kratka a kruta bolest oborila mi je jedinog brata, veletcaog gospodina: **Rikarda Ružičku,**

predehana besekotog i tupnika ročnog, u prerani grob. U doba teške bolesti a nepose na sami dan potop-iskazana je bila milom pokojnik ku toliko učer i ljubav koji od njegovih vrijednih tupljana toli od najljepih i najodličnijih naših slojera, da ne mogu svim i svakome napose zahvaliti.

Odobrovaljem se a toga ovim javnim putem sreći svim i svima svoju najtopliju zahvalu iskazati: „Bog Vam platio!“

Nasoboravog brata ostarih u kriu mlie Istre, koju je on tako šariko ljubio; a u njegove i svoju d. morvinu Morava nošim si uz ljuću razu naš prevanica i naglim gubitkom brata jedina utješna spoznaja, da mu je nepovratna medju narodom nam bratčkim i čama i trajna.

U Raču, dne 19. jnara 1914.

Ivan Ružička
članik drogerije-Vitkorice.

svoga naroda to jest onoga naroda, koji govori njegovim materinskim jezikom.

Znamenita je ta oznaka: materinski jezik! Kad čovjek dođe na svijet, to znamo svi, obično ostaje u njezi i odgoju matere, a ne oca. Prve glase djetete prima, da tako rečem, s mlijekom iz materinih prsi, prve riječi nauči uz šapat i roman majčinog milovanja.

Za to i vidimo, da čovjek drži jezik materinski kao svetinju, a one, koji zbore istim jezikom, zove svojom braćom.

Nije gore, niti sramotnije stvari nego kada čovjek zataji mlijeko materino i pogazi jezik, s kojim ga je ona uzgojila. Takvomu se beznačajniku kaže, da je renegat, da je izrod, da je poturica.

Ako ćemo, da u našem narodu nebude takovih izroda, moramo i svi skupa i svaki za se uzljubiti naš mili jezik čim življe, čim tvornije. A to može biti samo onda, ako svaki od nas, svagdje i u svakoj prilici rabi svoj jezik bez obzira na protivnost s budi koje strane i da se samo za silu služi drugim kojim, tuđim jezikom.

Prvo i glavno ognjište marnе ljubavi za svoj jezik ima biti u kući, u obitelji: tu je dana prilika i ocu i majci, i bratu i sestri, i starijemu i mladjemu, i muškumu i ženskomu, da od svoje strane učini, što mu ista narav nalaže: da mu se krv neotuduje.

Uz kuću stoji u prvom redu škola. Žalibože kod nas mnogo je kriva baš škola, da se prevec naroda odnarođuje te se može reći, da je ona u nekim krajevima, jer u tuđem jeziku, prava pravcata narodna nevolja. Gdje imade škola u našem jeziku, grlješi svaki narodnjak, koji ne šalje svoju djecu u tu školu. Nije dosta hvalliti se svojom proslošću: treba graditi i narodnu budućnost.

Gdje pak čovjek mora da pokaže svoju ljubav k materinskomu jeziku jeste široko polje javnoga života. U svakom uredu, u svnkom poslu valja isticati svoj jezik. Osobito u saobraćaju s oblastima bilo koje ruke treba siliti na porabu narodnoga jezika. Kad su dobri naši noveli na poreznom uredu, kad se radi o našoj koži na sudu, kad imamo posla na pošti, kad nas trebaju u vojništvu — moraju se te oblasti obćiti s nama u našem jeziku, i vjerujte mi, braćo: ništa vam ne može niti neće učiniti dan današnji poštanski ili porezni činovnik, sudac ili vojnički poglavica, ako uporno zahtijevate od njega porabu svoga jezika. Ako li se takav čovjek ispričava, da naš jezik nepozna, tad mu daleko od nas mjesto.

Protivnici narodnoga jezika poznajući do brotu našeg čovjeka tjeraju taj jezik i iz crkve, gdje se zna, da se je smio slobodno širiti, otkad su naši stari prihvatili vjeru kršćansku.

Tih je protivnika posvećene i neposvećene fele te svi rade samo na tom, kako bi zatrl naš jezik u crkvi.

Nu vidi se općenito, da čim naš narod ne smije u crkvi čuti svog jezika, on pušta nek se u njoj bane ti latinski spasištili bez njega.

On se pak vraća božjoj prirodni k slobodnome zraku, gdje mu je slobodno zboriti i moliti u svojem jeziku, košto je pticama nebeskim slobodno pjevati svojim glasom.

Budi svoj!

Najveća rana na našem narodnom tijelu bila je uvijek i jest danas: mlitavost. To je onaj nedostatak narodne svijesti i narodnog ponosa, ono zatajivanje i puzanje pred tuđincima, što ga svakom prilikom vidimo u svim razredima našega naroda. Prostonu, što no kažu, čovjeku to se može još donekle oprostiti; on obično živi u svojoj kućici, svojoj slobodici, daleko od tuđinskih natruha, pa ostane smeten čim stupi u prilike, koje nisu za nj naravne, koje su mu nješta neobična, nješta novoga. Ali zato prosti čovjek ne gubi narodnog značaja; pače on je čuvar istoga; po njemu zna svijet kakav smo narod.

Drugacija je stvar sa naobraženim članovima naroda, sa onim osobama, koje se ili znanjem ili imetkom ili položajem razlikuju, ili bar hoće da razlikuju od prostoga čovjeka. Ti bi ljudi morali biti — a nekoji, fals Bogu i Jesu — luč za ostale; ti bi ljudi morali prednjačiti u svemu dobrom, pa i u visokom držanju narodne svijesti.

Zalibože tomu nije uvijek tako: ima naših Slavena, koji su više na sramotu nego li na čast narodu.

Što je ljepše nego da očuvamo i u svakoj prigodi pokazemo naš narodni značaj? Zašto da rabimo primjerice, u poslovnim odnosajima tuđi jezik? Cemu da podupremo tuđja poduzeća i dižemo tuđu dobrobit, a sami sebi jamu kopamo?

Gospodarska neodvisnost, to je prvi uvjet našega opstanka, a usporedno s njom ide moralna duševna neodvisnost. Za prvu nam se hoće potrvovnosti i rada, za drugu zdrav razum i poslono srce.

Narav sama nas uči, da budemo svoji; inače nebi smo bili ljudi, već jednaki bezumnoj zvjeradi, a svaki bi mogao s nama baratai kao s lutkama.

Koliko ne griješe oni tobože bolji krugovi, koji su na oko dobri narodnjaci, jer češ ih vidjeti u čitaonicama, u kavanama, na koncertima, na raznim zabavama, gdje se sastaju narodni ljudi, a kad tamo, puštaju da im se djeca odgajaju u tuđinskom duhu, ne daju im niti prilike, da nauče narodni jezik i time postaju glavni krivci svih onih groznih nedjela, što no ih počinjaju narodni otpadnici ili renegati!

Sveto obiteljsko ognjište, to je hram, gdje se ima najprije uzgajati narodna svijest. Čovjek, koji ne usisa, da tako rečem, s materinim mlijekom značaj svoga naroda, taj se može računati izgubljenim za narod. Učinimo jednom koac žalostnozi sramotnoj ulozi, što no ju odigrasmo radjajući i uzgajajući za druge narode pravke: a la Tommaseo i Grün: gojimo djecu za sebe i za svoj narod: budimo svoji!

Naši stari odbili su navale lukavih Franaka, divljih Avara i Mongola te žestokih Turaka; naši pradjedovi iztjerali su iz ovih zemalja pohlepne Mlečiče i branili su svoj dom junački od njemačkog nasilja; pa zar mi, potomci onih, na koje su se Latini godine 804 na Rižanskom sastanku tužili da im moraju plaćati desetine, mi koji brojimo svoju braću od Urala do Triglava, od bijeloga do sinjega mora, zar mi da sada bacamo sami sebe pod jaram tuđinstva?

Danas nam ne treba gusarskih ladja bana Domogoja, da razbijemo mletačkoga lava, danas imamo zakone, koji nam daju potrebito oružje, da budemo svoji.

Tuđinstvo, tuđi duh, tuđi jezik, tuđe gospodarstvo nije nam donijelo ništa dobra: pod tuđinom mi smo samo propadali i granice našega naroda postale su svjedjer uže. Tomu ima biti kraj: znanost, trgovina, obrt, oblast prilagoduju se i našemu biću ne manje nego li tuđemu. U crkvi i u školi, i na trgu i pred oblast, u svim granama javnoga i privatnoga života mora vladati narodni duh, narodna svijest, narodni jezik, narodno obilježje.

Mašene zapreke treba odstraniti, kojekakve poteškoće treba svladati, umjetne ograde treba rušiti, sve luđe obzire treba odbaciti i uspjeh je gotov, narodna čast spašena, budućnost osigurana.

Kad se kaže: budi svoj ne valja da svaki pojedinac poteže na svoju stranu, da svaka grana svojim cvijetom cvasti; pojedinac koji ne dovadja svoje djelovanje u sklad sa ciljem skupine, nije svoj. On je sličan perju, što no ga vjetar baca tamo amo, neima opredjeljene svrhe, a napokon se gubi u moru tuđinstva.

Bolje prilike u tom pogledu neima od one, što ju je Menenija Agripa iskazao nesložnim Rimljanima. Kad uda jednog tijela ne rade složno, jedno za drugo, trpi cijelo ustrojstvo, a boguje zlo prolaze i pojedina uda.

Bez sloge, bez jedinstva nećemo nikada biti svoji. Jao si ga onoj kući, gdje brat mrzi brata ili pod njim jamu kopa. U narodu kao skupnom organizmu je to još gore, jer tuđinac susjed samo vreb a čeka prigodu, da nam otme po koji komad narodne postojbine.

Ne budimo dakle tuđa djeca: budimo braća, budimo složni i biti ćemo svoji. Ta nije lažao pjesnik kad je pjevao:

Braća sino od jednog oca
Krv nam ista žile puni.

Budi svoj to će reći: otresi se tuđinstva, posveti se sav svomu narodu i svojoj domovini. Hrabrost a ne mlitavost nek ti bude gestlom, ljubav a ne mržnja nek te vodi. U tvom djelovanju drži uvijek na pameti onu pjesnikovu:

Nije žice ovo naše;
Domovine glavica je,
Što uzivat mi možemo,
Al potrošiti nesmjemo.

Narodna budućnost.

Ako je istina, da na mladina svijet ostaje, a istina jest, onda svijet ostaje na ženama, jer su mladi u rukama njima. One odlučuju o budućnosti naroda. Ovo je za nas vrlo važno pitanje, pa bismo često na njega morali misliti i o njem više puta raspravljati.

Poznato je, da su one u srednjem vijeku vitezove-pjesnike upravo prisilile, da pjevaju narodnim jezikom, pa su prema tome u neku ruku pokretalače narodne ljepše književnosti kod Franca, Nijemaca i nekih drugih naroda. I danas imadu one vrlo veliki utpiv na razvoj književnosti i svojim osobnim utjecajem i potporom, koju joj one svojom njegom pružaju. Jezik i literatura jesu najvažnije i najbitnije tvorevine svakoga naroda. Po njima se sudi vrijednost njegovoga, a u tome eto žene imadu važnu ulogu.

Kažu neki, da muž stvara i zaraduje, a žena sabire i čuva. Nema sumnje, da je žena vrijedna

čuvarina duševnih dobara. Ona s jezikom prelijeva u dušu djetinju narodnu kulturnu prošlost i usaduje sjeme za budući razvoj, ona prenosi tekovine duševnoga rada prošlih generacija na nova pokoljenja. Ona čuva naš jezik, našu narodnu osebnost, čistoću naše rase i duha narodnjega.

Ako naša djevojka dođe u tuđinsku školu, gdje joj ne ucjepljuju samo ljubav za tuđi jezik, nego joj u dušu uljevaju i tuđinski duh, prekinut će sa svojom narodnom tradicijom, narodni će duh u njoj raskrčljati. Tamo ne će ništa čuti o našoj slavnoj prošlosti, ne će ništa saznati o našoj književnosti i njenoj ljepoti, ne će upoznati, kako se je naš narod naprezao, da sačuva svoju individualnost i da uz to nešto doprinese za razvoj čovječanstva. I kad ovakve djevojke ostanu narodne, znadu kadgod o rodoljublju vrlo lijepo govoriti, ali to su većinom prazne — fraze, jer iz njih ne govori uvjerenje, iz njih ne pregovara tisućljetni duševni rad naroda, koji je sam sebe svojom vlastitom snagom uza sve vanjske i unutarnje neprijatelje znao sačuvati na životu. Od ovako uzgojenih žena ako našem narodu ne bude štete ne će ni prave korist.

Pučka škola daje samo ono najnužnije: samo pripravlja za pravu duševni život. U društvu, u poslu, pa kadgod i u familijama propada ono, što je pučka škola u duši djevojke zasadila. Toga radi morat ćemo se pobrinuti, da dobljemo takvu školu, koja će u duši naših djevojaka ostaviti trajan i neizbrisiv narod biljeg. U današnjoj teškoj borbi za opstanak, brinudi nam se je također za opskrbu naših kećeri. Prema tome trebalo bi u Puli osnovati takvu školu, koja bi naše djevojke uzgajala u narodnom duhu, dala im dovoljno naobrazbe, da uzmognu danas-sinjra biti vrijedne žene i majke, uzgojiteljice naroda i čuvarice narodnih svetinja, a uz to, ako uztreba, da znadu i mogu same ače poštenim načinom prehraniti i opskrbiti. Takva škola je ženski licej.

Ako želimo našem narodu u Puli osigurati budućnost, moramo se pobrinuti za osnutak liceja s hrvatskim nastavnim jezikom. Ovo je pitanje vrlo važno za svu Istru, ali za Pulu je to pitanje narodnoga opstanka. Bez valjana uzgoja djevojaka nema nam budućnosti.

Op, ur, Tiho, bez ikakve buke osnivaju će, opatice sv. Križa iz Dakova takav licej i darivaju našem narodu u Puli zaved, koji nam je od prijeko nužde. Mi smo im toga radi od sreća zahvalni, a nadamo se, da će naši ljudi svoje kećeri rado slati u tu školu. Nitko ne ne će moći izvinjavati, da svoje ljete šalje u tuđinsku školu, jer svoje nemamo. Svoj k svome! Hrvatska i slavenska mladež u hrvatske škole!

Nacionalizam.

Novi nacionalizam je u stvari životni nagovjedne za život sposobne rase, samo-brana jednog snažnog nacionalnog organizma, manifestacija neodvojivog prava jednog naroda, da živi svojim životom i da bude gospodar svoje sudbine, visoko osjećanje solidarnosti, koja u jednu skladnu cjelinu sjedinjuje sve naraštaje i sve dijelove jednoga naroda.

Tu nam delimitiraju novog nacionalizma dava Jovan Skerlić i mi prenosče ovaj produkt domaće nacionalističke literature, ne osjećamo potrebu da posegnemo za nacionalističkim literaturama drugih naroda. Ona nam sve kaže i potpuno zadovoljava.

Nacionalizam je pokretač velikih narodnih podviga, pokretna sila ponosnih narodnih podviga, znak u kojemu najsmoju narodna poduzeća do pobjeda dolaze.

Evropa je sva prelijevena moćnim valom nacionalističkim. Uspjesi su nacionalizma tu. Ne treba da, stizemo u daleku prošlost. Najnovija nam sadašnjost dava svu silu rukopisateljskih dokaza. U znaku nacionalizma Italija je postigla svoje gospodstvo po bezkoračnim teritorijama libijskim, nacionalistički pokret u Češkoj i rusnjski drmaju temeljna monarhije u kojoj živimo, nacionalizam je napokon doprinio, da su balkanski narodi munjevnom brzinom slavodobitno preletili Balkanom i osvanili pobjedonosno pred vratima nekad moćnog Carigrada.

Pokret taj, koji čudesu stvara mora zahvatiti i naš narod u Istri i prodrijeti mlitavim redovima njegovim. Čedan neka bude taj ulaz njegov u narodne naše redove, kako su čedni i sadašnji naši zahtijevi, ali solidno mora biti njegovo propagiranje i ukorijenjenje, pak će nas do sigurne pobjede dovesti.

Probuditi će najprije taj nacionalizam narod naš hrvatski od miza u kojem se sada nalazi i pokazati će mu nove ideale puno bolje od onih, u kojim je do sada zatvarao svoju djelatnost.

Počaći će taj nacionalizam naš narodni ponos i onemogućivati će žalosne i prečeste pojave

našega naroda, čiji članovi servilno i nedostojno majmušič sve što je tuđe, govore u svojim obiteljima tuđim jezicima, šalju u tuđe njemačke i talijanske škole svoju djecu te ubijaju u njima svaki duh, stvarajući od njih nacionalne bastarde, koji će bez ikakvog čuvstva ljubavi i odgovornosti prama narodu iz kojeg potječu, bez ikakvog narodnog dostojanstva biti sažaljenja vrijetni, gramzinci za diplomama i položajima.

Fuzionirati će taj nacionalizam pojedinaca sa narodom, omogućiti će mu, da živi životom svoga naroda, da nikud ne zaboravi, da tom narodu pripada i probuditi će u njem osjećaj nepokolebljive dužnosti, da uvijek živi životom Hrvata, i da poput drugih svijesnih i ponosnih naroda uvijek i svuda manifestira svoju narodnost putem onog žvoga simbola, koji se jezikom nazivlje. Nestati će tada i onaj ružni i neoprestivi običaj nas Hrvata, da u državnim i pokrajinskim uredima govorimo jezikom talijanskog ili njemačkog činovnika, a zaboravljamo, da je on plaćen novcem, koji mi u obliku poreza državi davamo, da je on radi nas a ne obratno i da je on po postojećim zakonima dužan da odgovori u jeziku hrvatskom kadgod ga stranka u tom jeziku oslovi.

Porušit će napokon taj nacionalizam one umjetne pregrade, koje je zla sudbina i tuđa pohlepa podigla među pojedinim ulomcima našega naroda, izbrisati će sve regionalizme i provincijalizme, stvoriti će kolektivnu narodnu svijest i osjećaj naše snage, osnovan na uvjerenju da pojedini naš narodni ulomak nije na sama sebe upućen, nego da su milijuni naroda tu, koji imaju iste želje i iste interese, u prvom redu da nam svi narodni ulomci budu spašeni i ujedinjeni. A sve to ima da bude na širokoj demokratskoj osnovi, ostonom na široke narodne gomile, jer pred uzvišenim pojmom narodnosti iščekavaju sitne društvene razlike. Nacionalizam je naime visoko osjećanje solidarnosti, koja u jednu skladnu cjelinu sjedinjuje sve naraštaje i sve dijelove jednoga naroda." r. p.

Šala i satira.

Palac i nos.

Jedan čovjek dao si kod brijača brijati bradu. Brijač bio nespretan, obrije ne samo bradu — nego mu odreže i komadić nosa. Od straha mu ispadne britva na pod, pa uz put odsječe gostu čitav nožni palac. Pozvaše brzo liječnika, a taj u rastrešenosti (bio je naime profesor na klinici) prišije palac na nos a komadić nosa na palac. I tako sad taj siromah čovjek, kad se hoće useknuti, mora skidati cipelu, a kad si reže nokte, mora si „prištucati“ vršak — nosa.

Treba štediti.

U jednom gradiću istočne Istre općinsko je vijeće, da se nabave nova vječe.

Jedni od vijećnika predlože, da nova vješala imaju biti ovakova, drugi onakova, dok se najstariji između njih i najpametniji ustane i prozbori:

Gospodo! Kraj današnje sveopće skupoće teško se izlazi i pošteno živi, te je čovjek upravo prisiljen da štedi.

Dajmo mi napraviti vješala iz željeza, da budu i zu našu djecu.

Na rođendan predsjednika stolnoga društva „Vesela braća“.

Član društva (završujući svoj govor) . . . i tako još jedanput podignimo čaše i kucnimo se u zdravlje našega zaslužnoga predsjednika. Našemu milomu, dragomu i trijeznome predsjedniku, kojega svi mi duboko i iskreno poštujemo . . . Da mnogo godina još živiš živo! Pa, gdje je on? Meni se čini, da ta pijana svinja opet leži pod stolom“.

Gospodina Kosića obdario je Bog sa sedam kćeri. Tad je razumljivo optenito veselje, kad je napokon došao jedan prozac. Čestitit neženja g. Nikola Nikić, došao je da zaprosi gđicu Emilcu i porumenjli ženskožno čeka na odgovor roditelja i izabranice.

„Ja nemam ništa protiv toga“ — dostojanstveno rekne g. Kosić i onda se okrene k Emilci: „Dakle, draga hčerko, hoće li ti ovomu gospodinu biti mila i vjerna supruga?“ Tada poviče svih sedam u jedan glas: „Da“.

Sastali se kao obično kod „konjskog“ stola — te nakon dugog „čakulanja“ javi se — sada dak neznam tko — kako bi se ovih poklada mogla prirediti jedna prijateljska večera. Prijedlog je nabačen — debata je počela — daj sim — daj tam — došlo je nakon dugog natezanja do zadnje točke — što se ima pripravit? Ne ču Vas dulje gnjaviti — samo ću Vam reći, što je tko predložio. Šjor Jotić deputat — za sada ne

➔ Kdor hoće imeti v Pulju čisto oprano in krasno zlikano perilo se mora obrniti na pralnicu

Blanchissage hygienique a Vapeur-Repassage

FILIJALKA

Ljubljanske parne pralnice in svetlolikalnice

ANTON ŠARC

Via Sergia 67

PULA

Clivo Gionatasi 2

Frizerski i briački salon

Nikola Allaich-Allacevich

brijač Njeg. Visosti nadvojvode Franje Ferdinanda.

PULA — Corsia Francesco Giuseppe 6.

Češljanje gospode, gospoda, pranje glave i kudranje kose preuzimlje te izvršuje u dućanu i u stanovima.

Filijalka: Viale Carrara 4.

Veliko skladište

dalmatinskih vina

Marija Mardešić

PULA - Via Barbacani 5.

Kod obćinstva dobro poznata

MLJEKARNA BRATOŽ

preporuča svoje uvijek svježe mlieko, slatko i kiselo vrhnje, kiseli sir i najfinije maslo za čaj.

„PROVIDNOST“

zajamno-pripomoćna zadruga registrana zadruga na ogr. Jamč.

OMIŠ (DALMACIJA).

Podijeljuje članovima dozrele svote nagradne štednje i dava zajmove u formi amortizacije. Prima uloške na štednju te ih ukamačuje sa 5% čistih.

Članom može postati svaka zdrava osoba od 18 do 65 godina.

Potanja razjašnjenja dava najpravičnije uprava zadruge pismeno, a usmeno preko svojih podružnica, činovnika i pouzdanika.

Dokora će u Istri biti osnovana posebna poslovnica za Primorje.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo
:: na dionice u Puntu. ::

Plovidbeni red počam od 1. listopada. do 31. prosinca t. g.

Redovite pruge po Kvarneru:

Punat-Hrk-Blavotok-Malinska-Omišalj-Nieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Nieka svake srijede i subote tamo, petak i utorak natrag.

Nieka-Opatija-Lovran-Rab svaki petak tamo i natrag.

Nieka-Opatija-Beli-Hrk-Punat-Baška-Rab-Lušinjwall-Lušinjwall (luka sv. Martin) Nerezine svake srijede tamo, četvrtak natrag.

Nieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lušinjwall-Čikat-Lušinjwall svaki ponedjeljak tamo, utorak natrag.

Vrbnik-Silo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, utorak produženje do Rieke.

≡ Plovidbeni redovi badava i franko. ≡

Glavno odpravništvo:

na Rieci Niva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na gatu u vlastitom blasku, telefon 272.

Veliki izbor
solidnog pokućstva
za sobe i kuhinje
Filip Barbalić
Pula

Via Sissano 12   Via Diana 2
Divani, otomani, slike, stunjače,
zrcala itd. — Umjerene cijene.

2 MLJEKARNE

Via S. Martino 24, Filijalka Via S. Martino 18

Mate Bačac

Dođe sa svježim friškim mlijekom, izvrstno maslo,
dobro kruh i polastica.

Cijene umjerene!   Cijene umjerene!

Pekarna i slastičarna!

Via Castropola 11

Svježi kruh svaki dan 3 puta.

Svakovrsne poslastice po narudbi i inače

Priporuča se

Luka Marinčić.

Hroniti i Hronitice!

Sjetite se Brežbe sv. Ćirila i Metoda!

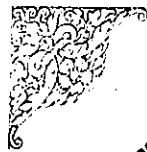
CENTRALA U TRSTU.

Via della Cassa di Risparmio 5.
(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA B“
Telefon br. 1463, 1793, 2676.

PODRUŽNICE:

DUBROVNIK
KOTAR
LJUBLJANA
METKOVIĆ
OPATIJA
ŠIBENIK
SPLJET
ZADAR

JADRANSKA BANKA
Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000.

ULOŽNE KNJIŽICE.
— POHRANA I ADMINISTRACIJA VRJEDNOSNIH PAPIRA. — KUPO-PRODAJA TUZEMNIH I INOZEMNIH VRJEDNOSNIH PAPIRA, TE DEVISA I VALUTA
— OSIGURAVANJE EFEKATA GUBITKU NA TEČAJU PRI VUČENJU — ZIRO RAČUNI I TEKUĆI RAČUNI. — UNOVČIVANJE MJENICA, DOKUMENATA, ODREZAKA I IZVUČENIH VRJEDNOSNIH PAPIRA. — KREDITNA PISMA ČEKOVIMA, VAGLIA, NATUPNICE. — PREDUJMOVI I ZAJMOVI NA VRJEDNOSNE PAPIRE, DIONICE, SREĆKE, ROBU (WARRANTS) BRODOVE I T. D. — GRADJEVNE VJERESJE. — PRETINCI (SAFES) ZA ČUVANJE VRJEDNOSTI U ČELINČUJOJ SOSI (TRESORI) SA POSEBNIM KLJUČEVIMA ZA KLJENTE, U KOJIM SE PRETINCIMA MOŽE DRŽATI SVAKOVRSNE VRJEDNOSTI.

**JEDINO HRVATSKO GRADJEVNO
PODUZEĆE U PULI**

JURMAN JOSIP Viale Corrare 4 (uz „Narodni Dom“). — Poduzetnik i sudbeni vještak. — Izrađuje nacрте za kuće i druge gradjevine te ima u skladištu svakovrsnog gradjevnog moterijala.

**: Kreditno i eskomptno društvo :
u Pul. - R. Z. S. O. J.**

Društvo daje svakome priliku, da štedi i samo po K 1.— na tjedan. Po svršetku 260 tjedana društvo plaća K 300.— U tom je vremenu član ulagaoc društva. — Daje zajmove na injenec, zadužnice ili uz drugu garanciju. — Prima novac na štedione uloge od svakoga, te ga ukamačuje po

4 1/2 %

na duže vrijeme; za veću svotu po dogovoru i po 5%. — Za nloške jamče dionice u visini od od K 500.000.

Pisarna u ulici Giosuè Carducci 45.

Uredovni sati svaki dan, osim nedjelje i blagdana od 9—12 prije podne i od 3—6 poslije podne. Sjednice načelstva obično svaki četvrtak.

Telefon broj 51.

Poštanski ček broj 87.066.

Prvo puljsko poduzeće,

kod kojeg se može kupiti na mjesečne obroke

B. RAUSCH

PULA — Via S. Felicità 4.

Skladište ruktovorne robe, rublja, zastora, sagova, robe za ženska i muška odijela, te kaučuk-ogrtčača.

Preporučeni naslovi:

Domjanić Frane, skladište vina, Via S. Martino 10.

Hotel „Austrija“, Savo Jovančević Piazza Porta S. Giovanni.

Gjurin Zvonimir, brijački salon, Via Sergia.

Karabaić Ante, trgovina vina, Via Kandler 48.

Poleš Niko, brijački salon, Via Lacea 18.

Dominis Antun, trgovac jestiva i ulja, Via Marianna 7.

ALBERT VICEL

preporuča svoju „najprvu hrvatsku trgovinu u Puli“. Kod istog se dobije svakovrstne delikatesne, specerajske i kolonijalne robe.

➔ Via Sissano br. 14, Pula. ➔

IVE ORLIĆ

Veliko skladište dalmatinskog i istarskog vina na malo i veliko.

➔ Pula via Muzlo. ➔

Protokollirana tvrdka

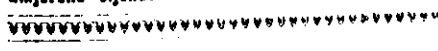
Josip Potočnik - Pula

Corsia Francesco Giuseppe br. 6. - Telef. br. 132.

VEJKA ZALIHA

i slalna izložba glinenih peći i ekonomskih ognjiška (sparherda), kao i cjelokupno uređenje kupaonice kuhinja itd. Obloženje zidova emaljiranim tablama.

Umjerene cijene! Umjerene cijene!

RESTAURACIJA

„Morskom Domu“

Via Arena br. 8. Pula (kuća Blasković).

Preporuča domaću kuhinju te vino istarsko prve vrsti. Pivo crno i bijelo iz prve budjefovačke pivarne. Moli za posjetu

Marjanović.

L. PUHAR

PULA — Via dell' Arsenale 3 preporuča svoj

otpremnički zavod

➔ Preuzima sve vrsti preseljivanja po gradu kao i izvan grada.

Novo uređjeni i poboljšani posao.

Tvornica i radiona kočija i kola

MIHAEL POČIVALNIK Via Carlo Deiranceschi, :: kut Via del Pini. ::

U radioni nalaze se najmodernije gotove kočije i vrlo praktična kola i kolica svake vrsti; takodjer pojedini komadi kočija i kola u drvu i željezu. Prima se svaka radnja koja spada ovoj struci i obavlja se savjestno i točno. — Radi najmodernijih strojeva i sprema i dobro uređenje tvornice, su cijene takove, da se ne treba bojati konkurencije. — Podvorba točna.

Slavenska trgovina

svakovrstne delikatesne i kolonijalne robe

G. Rosanda, Via Medolino 67.

Preporuča svoju veliku zalihu konjaka, ruma, sira, salama itd. itd. itd.

Trgovina vina na veliko I. M. ŽIC

PULA - Via Ammiragliato 12

➔ Preporuča svoje bogato skladište svakoursnog dalmatinskog i istarskog vina.

Cijene umjerene.

Podvorba točna.

Najbolje i najjeftinije

POKUĆTVO

dobije se samo kod tvrtke

A. ŽUNIĆ I DRUG - PULA

Via Carducci 10.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje.

➔ Prima uloške te plaća na iste

➔ 4¹/₂% ➔

kamata čistih, a daje zajmove uz 6%.

TURAK IVAN

pok. Andrije.

Trgovina liesom i građevnim materijalom.

Šijana-Via degli Operai.

Preporuča sl. općinstvu svoju dobro ob-
skrbljenu trgovinu.

Anton Udovčić

preporuča svoju dobro poznatu
trgovinu voćem. Velika zaliha
svakovrstnog uvijek svježeg ju-
žnjačkog voka. - Podvorba točna.
Cijene umjerene.

Škuljin Vincenc

preporuča svoju dobro poznatu
pekarnu i slastičarnu. - Triput
na dan svježi kruh. Po naručbi
svakovrstne poslastice za svaku
prigodu.

ŽUNIĆ I PETARJEK

brijačka dvorana.

Prodaja svakovrstnih mirodija
ulica Arsenal br. 11.

Who želi dobre kapljice neka se obrati na Venceslava Križmanića

Piazza Alighieri br. 8.

gdje će naći u zalogi fina istarska vina
kao iz Pazina, Tinjana i ostalih mjesta
Istre. — Najbolje vrsti dalmatinskih oso-
bito Opola i drugih stolnih vina. - Cijene
bez konkurencije.

STOLARSKA RADIONICA FRANJO LAH

PULA - Via Diana

Preuzima svakovrsne stol-
arske radnje uz umjerene
cijene. Svaku radnju oba-
vlja savjesno i najhitrije.
Preporuča se.

Tiskara „Tiskovnog Društva“ u Pazinu,
usprkos štrajka u Austriji, pristala na novu
tarifu namještenika, te izdaje sve po-
slove uz obične cijene.

Jedan kaže drugome;

tako je i danas sveopće poznato, da se najelegantrija gospodska i dječja
odjeća kupuje uz neobjerajno niske cijene zamo kod dobro poznate firme

ADOLF VERSCHLEISSER

PULA — Via Sergia 34-55.

(Krasni izlozi, vrijedno, da ih se pogleda.)

KONRAD MIHELIC

- PULA - CIVILNI I VOJNIČKI KROJAČ Viale Carrara 8

preporuča se civilnoj publici i štovanoj garnizoni. — Umjerene
cijene. — Izvrsna radnja.

Higijenička pekarna LUDVIK DEKLEVA

PULA - Via Campo Marzio

ugao ulice Ceneda.

Tri puta dnevno svježe pecivo!

Trgovina delikatesnog peciva i slatkiša.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utemeljena god. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice. Podružnica
u Trzinu, via del Lavatolo br. 1. II. kat. — Telefon br. 2994. — Glavni zastupnik:
Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrste osiguranja:

I. Na ljud. život. II. Protiv štete od požara. III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi . . . . . K 3,013,332.86

Godišnji prihod premije s pristojbama . . . . . K 1,486,297.56

Isplaćene odštete . . . . . K 5,524,152.95

Spособni posrednici i akvizitieri namješćuju se uz povoljne uvjete. — Povjere-
nika za Pulu i okolice: Ruka Iskra, Via Campo Marzio 5 I. kat.

RESTAURACIJA I KAVANA „NARODNI DOM“

opskrbljena uvijek sa svim mogućim vrućim i ledenim svakovrstnim jelom,
domaćim i inostranim finim vinom, viševrstnim pjenućim vinom, raznim
likerima itd. itd. U slučaju plesova opskrbljena vrućim domaćim krapfe-
nima i drugim raznim slatkišima. Na raspolaganje cijeni gostima „telefon“.
Veliki izbor šaljivih, političkih i svjetskih ilustriranih listova.

U ljetno doba velike vrtno zabave i na istom igraonice za buće i Cunje
(kuglana). Dnevni koncert (Hrvatske tamburašice) ulaz bezplatan. Ovo
na znanje slavnom općinstvu a osobito svim Slavenima neka posjećuju
i neka dopoljaju sve svoje prijatelje, znanice i sunarodnjake, da naša kuća
ne propada, nego da cvate i napreduje na ponos svima nama.

Odličnim poštovanjem preporuča se za mnogobrojni posjet
restaurater i kavanar

Grga Basletić.